

Adviesnota zorgaanbodanalyse Regio Noord-Veluwe

1. Inleiding

Het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) is vooral een concept voor sluitende samenwerking. De meerwaarde ligt gelegen in het coördineren van de procesgang tussen uitvoerende organisaties en het voorzien in coördinatie van zorg. Om dit te realiseren heeft de Regio Noord-Veluwe (RNV) ervoor gekozen door met en uit bestaande organisaties het CJG te vormen. Het CJG heeft daarmee tot doel de uitvoerende regie op de zorgstructuur in het lokaal jeugd(zorg)beleid op zich te nemen. Daarbij zijn de bestaande organisaties welke plaatsnemen in het CJG gezamenlijk verantwoordelijk voor een gebundeld aanbod van functies en voorzieningen op het gebied van jeugdhulp. Dit aanbod omvat naast de jeugdgezondheidszorg in ieder geval de vijf gemeentelijke functies die in het kader van de Wet op de Jeugdzorg, door VNG, IPO, Rijk en MO-groep zijn overeengekomen en de taak die gemeente heeft in dit kader vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo):

1. Informatie en voorlichting:
 - Informatie en voorlichting verstrekken over opgroeien en opvoeding.
2. Pedagogische hulp:
 - Het pedagogisch adviseren van ouders en andere opvoeders.
 - Het organiseren van onderlinge steun tussen ouders en andere opvoeders.
3. Signalering:
 - Het zelf actief opsporen van risico's en problemen op het terrein van opvoeden en opgroeien.
 - Het beoordelen en verder uitwerken van signalen van opvoed- en opgroei problemen van al degenen die met kinderen en ouders werken.
4. Toeleiding naar hulpaanbod:
 - Het verwijzen van kinderen of ouders naar gespecialiseerde hulpverleners, waarbij er aandacht is voor casusbewaking en nazorg.
5. Zorgcoördinatie

Uitgaande van bovenstaande verantwoordelijkheden van het CJG op het gebied van jeugdhulp, is een beeld van het bestaande zorgaanbod en antwoord op de vraag of dit bestaande zorgaanbod voldoende dekkend is voor de doelgroep van het CJG in de Regio Noord-Veluwe gewenst. Om hierin te voorzien heeft BMC in opdracht van de Regionale Regiegroep Jeugd (RRJ) het bestaande aanbod geïnventariseerd en geanalyseerd. Deze analyse leidt vervolgens tot een advies inzake de toekomstige inrichting van het zorgaanbod.

2. Inventarisatie bestaande zorgaanbod

In de inventarisatie is het aanwezige (zorg)aanbod voor jeugdigen in de regio gerubriceerd naar de vijf gemeentelijke functies:

1. Informatie & advies.
2. Signalering.
3. Toeleiding naar hulpaanbod.
4. Licht pedagogische hulp.
5. Coördinatie van zorg.

Naast de vijf gemeentelijke functies is de inventarisatie aangevuld met 'overige en/of zwaardere hulp- & zorgaanbod'.

Ten behoeve van het overzicht is tevens onderscheid gemaakt in de volgende leeftijdscategorieën:

- 0 – 4 jaar.
- 5 – 12 jaar.
- 13 – 18 jaar.
- 19 – 23 jaar.

Deze onderverdeling is gebaseerd op de onderverdeling zoals die vaak in de ontwikkeling van jeugdigen (in de vorm van zogenoemde mijlpalen) wordt gehanteerd. Dit laatste is niet zelden ook het gevolg van het feit dat uitvoeringsorganisaties doelgroep georiënteerd zijn.

Ten slotte is in de tabellen onderscheid gemaakt tussen zorgaanbod geboden door afzonderlijke organisaties en samenwerkende organisaties eveneens als het onderscheid in (zorg)aanbod op lokaal en op regionaal gebied.

De resultaten van de inventarisatie zijn terug te vinden in de tabellen in de bijlage die afzonderlijk bij deze notitie is bijgevoegd.

3. Bevindingen en conclusie

De inventarisatie schetst een nulsituatie op basis waarvan met name de ontwikkeling van de vraag en het effect van aanbod gemonitord kunnen worden. De doelstelling van deze inventarisatie is niet direct het bieden van een sociale kaart, maar het inzichtelijk maken van de witte vlekken en dubbelingen.

In grote lijnen laat de inventarisatie zien dat het bieden van de vijf gemeentelijke functies in de Regio Noord-Veluwe een taak is van meerdere welzijns-, zorg- en jeugdgezondheidszorgorganisaties op zowel regionaal als lokaal gebied. De grootste spelers hierin zijn Icare, GGD, MD Veluwe, BJZ en MEE, maar ook veel lokale spelers bieden een breed scala aan activiteiten op het gebied van de vijf gemeentelijke functies rondom opvoed- en opgroeiondersteuning. Met name de functie 'informatie en advies' kent enige dubbeling en overlap. Wat betreft witte vlekken maakt de inventarisatie zichtbaar dat de hulp aan de doelgroep 18-23 jaar op alle vijf gemeentelijke functies summier is. Tegelijkertijd wordt nogmaals de knip tussen de verschillende doelgroepen duidelijk in de inventarisatie. Er wordt nog te veel doelgroep georiënteerd gewerkt en er is te weinig aandacht voor naadloze en drempelloze aansluiting tussen de verschillende doelgroepen en leeftijden. Naast de vijf gemeentelijke functies kan tot slot geconcludeerd worden dat qua 'overige en zwaarder hulp' voldoende aanbod, zowel lokaal als regionaal, in de Regio Noord-Veluwe aanwezig is.

De vraag of het bestaande zorgaanbod voldoende dekkend is voor de doelgroep van het CJG in de Regio Noord-Veluwe is – op grond van deze inventarisatie – matig positief.

Belangrijk is dat deze inventarisatie in aanleg beleidsinformatie biedt voor de Regio Noord-Veluwe i.c. het CJG die verder geanalyseerd en vertaald dient te worden in een samenhangend pakket in het aanbod voor de brede doelgroep 0-23. De informatie uit de inventarisatie kan worden ingezet bij het beantwoorden van de volgende vragen door zowel gemeenten als uitvoerende organisaties:

- Is er voldoende aanbod voor de brede doelgroep van -9 maanden tot 23 jaar met opvoed- en opgroevragen en -problemen of zijn er nog witte vlekken?
- Op welke schaal (wijk, stad of regio) moet welk type aanbod worden georganiseerd?
- Hoeveel gebruik wordt ervan het aanbod gemaakt en wat is hiervan het bereik?
- Zijn er in het aanbod dubbelingen gevonden en zijn deze zinvol?
- Hoe werken organisaties samen in het aanbieden van gelijksoortig aanbod en voorkomen daarmee dubbelingen?
- In hoeverre is het aanbod (van programma's) evidence based en in hoeverre dient en kan niet-evidence based aanbod vervangen (te) worden.
- Welke trends zijn waarneembaar in de vraagontwikkeling binnen de doelgroep?

4. Eindadvies

Het bieden van (voorliggende) opvoedingsondersteuning is in de Regio Noord-Veluwe een taak van meerdere welzijns-, zorg- en jeugdgezondheidszorgorganisaties. Dit aanbod wordt momenteel voor een groot gedeelte door de afzonderlijke gemeenten bij de uitvoerende organisaties ingekocht.

Het advies is, het CJG (door de gezamenlijke kernpartners van het CJG) een samenhangend aanbod aan te laten bieden op het gebied van opvoed- en opgroei-ondersteuning. Een deel van dit aanbod moet men min of meer standaard en continu aanbieden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de telefonische gesprekken van het consultatiebureau. Een ander deel van het aanbod is afhankelijk van de vraag. Hierbij gaat het dan vooral om het cursorische aanbod zoals de oudercursus 'peuter in zicht'. Het aanbod is voor de doelgroep ook digitaal beschikbaar.

Vanuit dit 'model' neemt het CJG een resultaatsverplichting op zich tegenover de opdrachtgever (bestuurlijke regisseur). Het CJG heeft zo de uitvoerende regie op de zorgstructuur in het lokaal jeugd(zorg)beleid. Uitvoerende partijen sluiten daartoe prestatiecontracten met het CJG, niet met de gemeente of regio.

Als mocht blijken dat het voorliggende zorgaanbod onvoldoende is, vervult het CJG een belangrijke schakelende rol naar geïndiceerde vormen van hulp. Dit alles vanuit de visie dat het aanbod naadloos hiermee moet schakelen zodat de ondersteuning vlekkeloos en zonder drempels voor de hulpvrager blijvend gecontinueerd kan worden.

Indien specialistische hulp nodig is die niet door het CJG zelf geleverd kan worden, is een indicatie voor geïndiceerde jeugdzorg of AWBZ-zorg (geestelijke gezondheidszorg, licht verstandelijk gehandicapten) nodig. Hiervoor is het van belang dat het CJG en BZJ zodanig samenwerken dat snelle toeleiding plaatsvindt. Hiervoor zijn verschillende modellen denkbaar; waaronder - op termijn - indicatiestelling door het CJG onder mandaat van BZJ.

Wat betreft de ontwikkelingen rondom de AWBZ-gefinancierde zorg, is het de verwachting dat steeds meer vormen van begeleiding overgeheveld worden naar de gemeenten. Als regio is het daarom verstandig hier in de toekomst al rekening mee te houden.